

D Z I E N N I K
W I L E Ń S K I.

Tom II.

R O K 1 8 1 9.

L I P I E C ————— G R U D Z I E N

Jesli umiesz czytać, azaż to nie rozkosz, czas sobie upatrzywszy, nad książkami posiedzieć, prawa i powinności się swey dowiedzieć..... Nie trzebać będzie wielkiego nakładu; zbiegasz wszystek świat lekkim kosztem, tuż na mieyscu siedząc, tak, jakobyś tam wszędzie oczewiście był, a jakobyś wszystko slysział. *Mikołaj Rey z Nagłowic. Zwierciadło żywota człow. pocziw. list. 112.*

NAKŁADEM I STARANIEM TOWARZYSTWA TYPOGRAFICZNEGO

W WILNIE W DRUKARNI A. MARCINOWSKIEGO.

Dozwala się drukować pod tym warunkiem, aby po wydrukowaniu nie pierwiey wydawać zaczęto, aż będą złożone w Komitecie Cenzury exemplarze xięgi tey, jeden dla tego Komitetu, dwa dla Departamentu Ministryum Oświecenia, dwa exemplarze dla Imperatorskiej publiczney Biblioteki, i jeden dla Imperatorskiej Akademii nauk. Dan w Wilnie 1819, listopada 21 dnia.

A. Becu Prof. Czł. Kom. Cenz.

X. J. K. Chodani P. O. Czł. Kom. Cenz.

Jan Lobenwein Dziekan Od. nauk med.

Biblioteka Jagiellońska

1002425673

M A T E R Y E T O M U I I.

H I S T O R Y A.

Ó Rozkrzewieniu wiary chrześcijańskiej między poganami - - - - -	97, 247
Uwagi nad główniejszemi wypadkami re- wolucyi francuzkiej baronowey Staël - - - - -	217, 325
Obraz państwa otomańskiego, Muradgea D'Ohsson, przez <i>Józefa Sękowski-</i> <i>go</i> - - - - -	359, 493, 597
Historia przedniejszych bankow w Eu- ropie (ze Storcha) - - - - -	116

P O D R Ó Ż E.

Dziennik podróży <i>Józefa Sękowskiego</i> z Wil- na do Konstantynopola. <i>Ciąg pier-</i> <i>wszy</i> - - - - -	565
Podróż przez część powiatu wilkomier- skiego Kurlandyi, Inflant i Białey-Rusi	257
Wyjątki z raportow osób, wysłanych przez cesarski wileński uniwersytet dla dosko- nalenia się w naukach - - - - -	271, 372

R E J E S T R

- Dwa listy oficerów, którzy się znajdowa-
li na wyprawie do bieguna - - 41, 174
Wyjątek z listu pewnego genewczyka,
odbywającego podróż w Brazylii - - 47
Postrzeżenia z igłą magnesową pod wyso-
kami szerokościami północnemi - - 180
-

HISTORIA NATURALNA KRAJOWA.

- O Kamieniu meteorycznym, spadłym na
Wołyniu, nad brzegami Słuczy - - 592
-

S T A T Y S T Y K A.

- O Rossyanach Zydach - - - - - 67
-

EKONOMIJA POLITYCZNA.

- O Bankach wytrącających, przez *Józefa*
Sniadeckiego - - - - - 53
Wiadomość o komitecie dam w Newgate 460
O Ilości wydobytych i spożytych drogich
kruszców, od czasów odkrycia Amery-
ki, *ze Storcha* - - - - - 629
-

PRA W O D A W S T W O.

- O nayważniejszych szczegółach nowego u-

M A T E R Y I T O M U II.

rzządzenia dla chłopow estońskich przez
Fr. Paszkiewicza - - - - - 128

Z Y W O T Y U C Z O N Y C H .

Pamiętka życia Jakuba Briotet, przez prof.
Lobenweina - - - - - 445

R O L N I C T W O .

Zasady gospodarstwa rozumowanego Al-
brechta Thaera: wykład skrócony *Mi-
chała Oczapowskiego* - - - - - 1, 148

Wyjątki z listu *Michała Oczapowskiego*,
odbywającego teraz podróż uczoną, do
różnych Europy krajow, w przedmiocie
ziemiaństwa - - - - - 622

S Z T U K I G O S P O D A R S K I E .

Opisanie nowego i taniego sposobu pędze-
nia wódki przez *Reutera* - - - - - 413

S Z T U K I P R Z E M Y S Ł O W E .

Wykład sztuki litograficznej przez prof.
Bojanusa - - - - - 29

O znakomitszych wynalazkach i odkryciach
w nowszych czasach przez *Peppe* - - 480

R E J E S T R

L I T E R A T U R A.

Nocy Rzymskie w grobach Scypionów
z rękopis. barona *Chlussowicza* - - 284

F I L O L O G I J A.

✓ Roztrząśnienie niesłusznych zarzutów prze-
ciwko nauce języków starożytnych przez
prof. *Groddeck* - - - - - 642

T O W A R Z Y S T W A U C Z O N E.

Ogłoszenie lekcyy w cesarskim uniwersy-
tecie wileńskim na rok 1819—20 - - 441
Programma do napisania grammatyki je-
zyka polskiego - - - - - 651
Konkurs do katedry wymowy i poezyi
w ces. uniw. wileń. - - - - - 652
Prawidła dla wydziału farmaceutycznego
Towarzystwa medycznego wileńskiego 531
Prospekt pisma peryodycznego pod tytu-
łem: Pamiętnik farmaceutyczny wileń. 535

R O M A N S E.

Kawaler Maltański, przez Panią *Opię*
(Porter) - - - - - 73, 181
Wyznania Dziwaka, przez P. *Opię* 394, 507

P O E Z Y A.

Sąd ostateczny, oda P. Gilbert, przekł.	
<i>Ignacego Szydłowskiego</i> - - - -	305
Sroka, szczygieł i dudek przez W. T.	310
Smierć Kakusa, ustęp z Wirgiliusza,	
przekł. <i>Stanis. Rosołowskiego</i> - - -	407
Duma o Waclawie ze śpiewu ludu wiejskie-	
go, przez <i>Józefa Prawdzicza Zaleskiego</i>	525
Marya Stuart w więzieniu tegoż - -	529
Qda Horacyusza do Wenery tegoż - -	530
do Pirry tegoż -	tamże

WIADOMOŚCI LITERACKIE.

Katalog dzieł do historyi literatury pol-	
skiej, przez <i>Ludwika Sobolewskiego</i> 204,	541
Do historyi literatury polskiej dodatek <i>Ja-</i>	
<i>na Gw. Styczyńskiego</i> - - - 210, 313,	553
Korrespondencya: wyjątek z listu z Kró-	
lewca - - - - - - - - - -	311
Nowe dzieła polskie - 95, 214, 323,	560
— — — — — — — — — —	rossyjskie - - - - - 563

OMYŁKI TOMU II.

<i>str.</i>	<i>wiersz</i>		<i>czytaj</i>
391	14	sposobie	sposobu
393	9	drugiem, gdy	drugiem. Gdy
—	10	papiery :	papiery,
—	11	potrzeba :	potrzeba.
—	22	może dla	może. Dla
—	24	walec. Arkusze	walec arkusze
—	31	papierniacy :	papierniach,
481	24	przewodniczych	przewodzących
438	21	(10 garcy lit.)	(40 garcy lit)
—	ost	delikatnym gazem me- tallicznym	desikatną siatką jakby ga- zą metaliczną
482	1	powietrze świeci	powietrze przez nią prze- chodzi
—	11	odbijających	uporczywych
—	19	światła	rozżarzenia
—	ost.	policzone zostały do rzędu krzesiwek	pomnożyły liczbę krzesiwek
484	2	do dania lustru pa- newkom	do wykładania panewek i fu- trowania zapalów
—	przedost.	wybija 20 milionow	wybija na rok 20 mil.
485	16	na drocie metalowym	na łańcuchach
486	18	ani przez dawność tey machiny ani przez żaden inny	chyba przez zepsucie tey machiny lub inny jaki
487	12	powietrza kolumny wody	kolumny wody
—	21	przegrodą błoniastą	obręczem do środka obró- conym

*Lista prenumeratorów na Dziennik
Wileński 1819 roku.*

Andrzejewski Winc.	Bułharyn kapit.
Andrzejkowicz, gub. gr.	Bułhak łowczy.
Antusewicz, porucz.	Burba podkom.
Arcimowicz, s. r. g. m.	Buszczyński mars.
Augustowski Kazim.	Bychowiec sędzia.
Baliński Michał.	Bykowski chorąż.
Becu prof.	Byliński.
Baczyzmalski t. s.	Bystram jener.
Barankiewicz d. m.	Bystram szamb.
Bergman d: m.	Centalewicz xiądz.
Bergman Kazim. d. m:	Chechłowski Lud.
Bernatowiczowa.	Chlewiński Michał.
Bieliński, rejent.	Chlewiński xiądz.
Biellar x. prob.	Chojecki Karol horod.
Billewicz, prezyd.	Choloniewski Hr. Rafał.
Błuś n. s. j.	Chomentowski szamb.
Bobrowski sęd.	Chomiński Szczęsny.
Bohatkiewicz Alex.	Chrapowicki podk. ba- bien. i k.
Bohdanowicz Tom sęd.	Chreptowicz Hr. i k.
Bohdanowicz podkom.	Chryściniewicz chorąży:
Borch Hrab. a. r. s. i k.	Ciechanowicz rejent.
Boreyko podkom.	Ciecierski Dominik mar.
Borowski prof.	Cieciszewski biskup.
Botwinko prok. g. w. i k.	Czarnecki.
Brochocki stoln.	Czechowicz.
Brochocki prezyd.	Czetwertyński xżę Jó- zef kamerh.
Broniewicz adw. depar.	Czyrski Waler. nauczyc.
Broński marsz.	Daniłowicz x. r. p.
Brunet kapit.	Dąbrowski kanon.
Bryndza rotm.	Demezer t. s.
Bucewicz Bened.	Demontowicz r.
Bucharski a. r. s. i k.	De Reas sędzia.
Buczyński podkom.	Deybell.
Budziłowicz dyr. s. ex. 2	Dłuski prałat.
Bugienia x. pr. g. z.	Dmochowski Kaz. kanon.
Bukar.	
Bukowiecki.	

Dmochowski Aurelian.	Grużewski szamb.
Dmochowski wice mars.	Grużewski mar.
Dmochowski p. k. e.	Grużewski sęd.
Dobilewski Waler.	Grycewicz sęd.
Dobilewski Felix:	Grzybiński Aloj. mar.
Domeyko podkom.	Günther Hr.
Dowgiałło Dominik.	Gzowski kapit.
Dowgird Tad. sędz.	Hadzicki Karol.
Dowiat Kalixt p. z. s.	Herubowicz Tom. prez.
Dudziński.	Hirs pocztmeyster ex. 2.
Dziatłowicz strap.	Hiter kapitan.
Dzierżanowski Zenon.	Hołownia biskup.
Dzihilewicz Mik.	Horwat.
Eysmont Luc.	Houwalt major.
Fedców Alexand.	Hrebnicki horod.
Feder Jan n. g. g.	Hryhorowicz,
Francuzowicz deputat.	Hryniewski.
Gadon podkom.	Hryniewicz sędz.
Gałęzowski d. m.	Hryniewicz rotm.
Gałęski kapit.	Hubarewicz sęd.
Garbowski xiądz:	Hucewicz kanon.
Giecewicz kapitan.	Hulewicz Felix podkom.
Giedymin Dominik adw.	Hulewicz sędzia.
Giełgudowa mar.	Jacyna szamb.
Gimbut Adam.	Jagintowicz Ig. rejent.
Gimnazyum grod.	Jałowicki sęd.
Gimnazyum podols.	Jamont Fr. sęd.
Gimnazyum mińsk.	Jankiewicz Józef sęd.
Gimnazyum białost.	Janowski Winc.
Ginet Ant.	Januszewski woyski.
Gintowt Józef sęd.	Jarkowski Woyc. naucz.
Godlewski Stef. pisarz.	Jasiński mar.
Gonzalowa Ludw. instyt.	Jatowt Winc.
Gorski Ant. b. podkom.	Jatowt Ig. adw.
Gorski podkom.	Jaworski Józef podsęd.
Goyżewski xdz.	Jeleński podkom.
Grabianka marszałek.	Jeleński prezyd.
Granicki Jan.	Jeleński marsz. m.
Grawrok xdz gwar.	Jelski Józef sęd.
Grocholski Jan Hr. pr.	Jelski Michał.
Grocholski K. A.	Jeśman Alex. rejent.
Grudziński N. S.	Jodziewicz podsęd.
Grużewski chorąży.	Juchnowski Kazim.

Jukowski sędzia.	Kulwiec Tad. adw.
Jundził Jan.	Kupść x. r. p.
Jundził sekr.	Kurzeniecki Józef.
Iwaszkiewicz plenipot.	Kwiatkowski sekr.
Kafinkiewicz sekr.	Lachnicki lg. półk.
Kalinowski Jan.	Leduchowski Hr.
Kamiński komor.	Lenkiewicz Jan.
Klasa VI. szk. barskiej.	Lenkiewicz Winc. prez.
Klasa V. szk. kamien.	Lewicki Pachomiusz o-
Klasa IV. szk. kamien.	pat owr.
Klasztor XX. karmeli-	Lewicki Stanisł. kanon.
tów chwałoyń.	Ley Bogumił k. f.
Klimowicz sęd.	Liceum wołyńs.
Klukowski.	Lipski Stanis. mar. ex. 4.
Kłosowski Ant. skarb.	Lipkowska chorąż.
Kolleg XX. Trynit. Łuc.	Lorent kapel. sz. żytom.
Komar marsz.	Listowska sowiet.
Kończa.	Lubecki xzę marsz.
Kontrym.	Lubiczankowski Jan, do-
Korewa sęd.	ktor. f. ex. 2.
Korewicki Tom.	Łabuński biskup.
Korsak marsz.	Łapicki rejent.
Korycki Leop. x.	Łapinkiewicz Jan n. s.
Korytkowski szamb.	Łappa wice marsz.
Koryzna prezyd.	Łaptiew Mikołaj półk.
Korzeniewski Erazm.	Ławicki Michał.
Kosow n. s.	Łęski Sta.
Kostrowicki jener.	Łopaciński rot.
Kotowicz Szym. x.	Łopaciński podkom.
Kowalski Konst.	Łopaciński marsz.
Kownacki marsz.	Łopaciński tom v. m.
Kozieł Józef.	Mackiewicz biskup.
Kozieł Karol.	Majewski Józef.
Kozieł sęd.	Majewski sędz.
Kożuchowski.	Makowiecki Lud. prez.
Kraśńska marsz.	Malewski rejent.
Krópiński jen.	Marcinowski kanon.
Krzywkowski Hen. kap.	Marcinowski An.
Krusiński Hiacynt, dyr.	Matusewicz Józef adw.
szk. gim. grodz.	Maxymowicz sowiet.
Kształt prałat.	Merfeld rejent.
Kublicki Józef.	Męciński m. w. p.
Kudzinowicz sędz.	Mianowski Wawr. re.

Miksiewicz Ant. x.	Pfund Jakób apt. łucki
Mikucki Dominik sędz.	Piasecki Ig.
Mikucki Ig. porucz.	Piatkowski sędz.
Miniat major.	Piehlowski.
Mirski mar.	Pietraszewski sekret.
Mitkiewicz porucz.	Pijarowie rosięń.
Mokrzecki Jan sędz.	Pilsudzki marsz.
Mokrzecki Teod. adw.	Piniński Józef prezes.
Moniuszko d. p.	Piotrowski x. prob.
Moniuszko Alexand.	Plater Hr. Konst.
Morykoni staros.	Pocztamt st. petersb.
Muczyński prezyd.	Pocztamt moskiewski
Müller Stanis. k.	ex. 2.
Narbut Michał kom. z. s.	Pocztamt zagran. kali-
Narbut k.	nowski.
Niekraszewicz rejent.	Pocztamt czernihowski
Nielubowicz kaznaczey.	exemp. 11.
Niemcewicz marsz.	Połocka akadem.
Nowiński Jan komor.	Pomarnacki Julian.
Niepokoyczycki prezy-	Pomarnacki Paweł.
dent.	Potocki Fr. Hr.
Niepokoyczycki Adam	Potocki Karol Hr.
marsz.	Potocki Leon Hr.
Nitosławski marsz.	Porębski Ant. kapit.
Obrąpalski Aug. p. z. d.	Postrucki Ant. porucz.
Odyniec Hieron. pisarz.	exemp. 4.
Ogiński senator i k.	Przeciszewski podkom.
Olewiński Ant. sęd.	Przemyski Albert.
Oleżdzki prezyd.	Przewłocki Ant. sędz.
Olizar. Hr.	Przybora Jan podsęd.
Olszewski xiądz.	Puchalski Piotr.
Ołdakowski d. p.	Puzyna xzę marsz.
Onacewicz	Puzyna biskup.
Ordanowicz Józef X.	Rabikow r. t.
Orłowski.	Raciborski xiądz.
Oszczukliński xiądz.	Rafałowicz Michał.
Paradowski Ant. adw.	Reykowski d. m.
Paradowski adw.	Reyten podpólk.
Paszkiewicz deput.	Rocholski s. s.
Paszkowski Michał.	Rodziewicz t. s.
Pawłowski prałat.	Rogalski Adam.
Pawszynowa szamb.	Römer marsz g. w. i. k.
Pęczkowski półkow.	Rönne baron.

Rosołowski d. m.	Strumillo Józef.
Rożański Stanisł. sekr.	Strzelecki Ant. n.
Rozen baron t. s. i kaw.	Strzelnicki Stanisł. szam.
Rumel Jakób aptek. grod.	Strzelnicki Lud. szamb.
Rumiancow hrabia. Kan.	Styczyński Jan k. f.
Pań. Ros.	Suchodolski Leon prez.
Rupeyko.	Sweykowski hrab.
Ruszelewicz Józef.	Święcicki Adolf.
Rutkowski Jan.	Swolkien Win. rejent.
Rzewuski sędz.	Szantyr komor.
Sebastyan Fr. Xawery.	Szczeniawski xiądz.
Samowicz Justyn.	Szczeniowski Onuf. pre.
Sawicki adw. depar.	Szczotkowski podsęd.
Sciepora kapit.	Szczyskowski Kaz. rejent
Seminaryum gł.	Szemioth marsz.
Seminaryum dyecezałne	Szkoła pow. lubiesz. XX.
wileńs.	pijar. ex. 2.
Sękowski Józef.	Szkoła XX. bazylianow
Siedliski sędz.	w krzemień.
Sieklucki Alexander.	Szkoła pow. XX. bazyl.
Sierociński Cyryl. Schol.	Międzyrzec.
Siesicki podkom.	Szkoła pow. XX. pijar.
Siesicki sędz.	Droh.
Sięstrzeńcewicz t. s.	Szkoła pow. Mołodecz.
Sikorski skarb.	Szkoła pow. XX. dominik.
Skarżyński sędz.	grodz.
Slizień marsz.	Szkoła pow. niemirows.
Słoński Józef.	exem. 2.
Słotwiński Ludw.	Szkoła pow. mozyrsk.
Sniadecki astron. i kaw.	Szkoła pow. żytomir.
Sniadecki r. s.	Szkoła pow. chołopien.
Sobolewski Ludwik	Szkoła pow. postawska.
Sobolewski Mikołaj.	Szkoła pow. kowieńs.
Sokołowski Jan major.	Szkoła pow. pińska.
Sokulski Dyon. szamb.	Szkoła pow. kieyd. e-
Staniewicz Zygmunt.	wang.
Stankiewicz Alex.	Szkoła gimn. akad. kroź.
Starzeński Maciey hr.	Szkoła pow. słucka e-
Stecki marsz.	wang.
Strawiński marsz.	Szkoła pow. łucka.
Strawiński chorąży.	Szkoła pow. XX. Bazyl.
Stroynowski hr. senat.	kaniow.
Strumillo sowiet.	Szkuldecki.

Szłykow R. S. i k.	Woyniłowicz Michał.
Szpakowski komor.	chorąż.
Szwykowski Piotr, podk.	Wyszkowski jener.leyt.
Szydłowski Ignacy.	Woyszwillło sekr.
Szyryn Hra., podkom.	Woytkiewicz Dominik.
Tączewski Piotr, deput.	x. przeor.
Telszewski Dyoni., kom.	Woytulewicz d.f.
Tomaszewski rejent.	Wyleżyński. Tom. sęd.
Towiański rejent.	Wyleżyński marsz.
Trefurt t. s. k.	Wyrzykowski chorąży.
Trębicki prezyd.	Wysogierdowa woys.
Trzeciak podkom.	Wyszpolski Jan deput.
Tyszkiewicz Tad., Hrab.	Zabiello Hrab. jene.leyt.
Tyzenhauz półkow.	Zabiello Ant. Hrab.
Tyzenhauz Rudolf s. a.	Zabłocki Kazim X. pl.
Tupalski prał. kaw.	widz.
Turski Alex. sęd.	Zach, skarb. pow.grodz.
Tustanowski.	Zagurski b. marsz.
Uldyński Józef.	Zajączkowski.
Uniwers. Wileń.	Zakrzewski.
Urbanowski prezyd.	Zaleski podk.
Walicki Korn., półkow.	Zaleski asse.
Wawrzecki jener.	Zaleski b. marsz.
Ważyński marsz.	Zalewski Józef, sowiet.
Weychart n. s.	Załęski sęd.
Wiliński Paweł x. prob.	Załęski chorąży.
Winnicki.	Zamayski Tad. komm.
Wirion Jan prezyd.	Zawadzki typ. exem. 50.
Witanowski.	Zawadzki chorąży.
Wolfgang prof.	Zawisza szym., marsz.
Wolgemunt Andr.	Zienkowicz sekr.
Wolmerowa, podkm.	Zienowicz Stef. naucz.
Wołodkowiczowa mar.	Zaba podkom.
Wołowiczowa pod-	Zelichowski kazim.
kom.	Zoładz Michał, rejent.
Wołodko.	Zycki prof.
Wołossowski prezyd.	Zuk komm.
Woyciechowski prezyd,	Zurowski szamb.